EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 31.3.2026
COM(2026) 142 final

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET

om genomförandet av artikel 29 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/848 om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter, om förekomsten av produkter och ämnen som inte är tillåtna i ekologisk produktion enligt artikel 9.3 första stycket i förordning (EU) 2018/848 och om bedömningen av de nationella regler som avses i artikel 29.5

{SWD(2026) 95 final}

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET

om genomförandet av artikel 29 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/848 om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter, om förekomsten av produkter och ämnen som inte är tillåtna i ekologisk produktion enligt artikel 9.3 första stycket i förordning (EU) 2018/848 och om bedömningen av de nationella regler som avses i artikel 29.5

Förkortning	**Förklaring**
Efsa	Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet
EU	Europeiska unionen
MRL-värde	gränsvärde för högsta tillåtna resthalter
Ofis	Informationssystemet för ekologiskt jordbruk

I. INLEDNING

Ekologiskt jordbruk är en viktig del av EU:s gemensamma jordbrukspolitik. Andelen ekologiskt brukad mark har ökat stadigt och ligger i dag på 11 %. Konsumenterna köper också allt fler ekologiska livsmedel, vilka känns igen på EU-logotypen i märkningen. Produktion och märkning av ekologiska produkter regleras av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/848[1] (*förordningen om ekologiska produkter*) som tillämpas sedan januari 2022, samt av de delegerade förordningar och genomförandeförordningar som har antagits på grundval av denna förordning och som innehåller närmare bestämmelser för ekologisk produktion.

I artikel 29.4 i förordningen om ekologiska produkter anges följande: ”Senast den 31 december 2025 ska kommissionen förelägga Europaparlamentet och rådet en rapport om genomförandet av denna artikel, om förekomsten av produkter och ämnen som inte är tillåtna i ekologisk produktion enligt artikel 9.3 första stycket och om bedömningen av nationella regler enligt

[1]. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/848 av den 30 maj 2018 om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 834/2007 (EUT L 150, 14.6.2018, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/848/2025-03-25).

punkt 5 i den här artikeln. Denna rapport får vid behov åtföljas av ett lagstiftningsförslag för ytterligare harmonisering.”

Ekologiska produkter och produkter under omställning omfattas av de särskilda bestämmelserna, särskilt när det gäller de verksamma ämnen som är godkända för användning i ekologisk produktion som förtecknas i bilaga I till kommissionens genomförandeförordning (EU) 2021/1165[2]. Förekomsten i någon del av leveranskedjan av resthalter av produkter eller ämnen som inte är godkända för användning i ekologisk produktion måste också undersökas i vederbörlig ordning för att säkerställa ekologiska produkters integritet.

För att säkerställa konsumentsäkerheten reglerar dessutom Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 396/2005[3] och (EU) 2017/625[4] offentlig kontroll och bekämpningsmedelsrester i livsmedel och foder. Dessa bestämmelser gäller även ekologiska produkter.

Varje år offentliggör Efsa uppgifter om förekomsten av resthalter i livsmedel, inklusive i ekologiska produkter[5]. Av de 7 074 prover som märktes som ekologiska 2023 innehöll 80 % inga kvantifierbara resthalter medan 19 % innehöll resthalter som understeg eller vara lika stora som MRL-värdet (varav 94,6 % utgjordes av kopparbaserade ämnen). Endast 0,9 % av proverna innehöll resthalter över MRL-värdet.

Denna rapport från kommissionen till Europaparlamentet och rådet bygger å ena sidan på de senaste tre årens kontamineringsrapporter från medlemsstaterna[6] som rör deras officiella undersökningar av kontaminering av ekologiska produkter och produkter under omställning, å andra sidan på slutsatserna i en särskild studie från Efsa om de 21 ämnen som inte är tillåtna i ekologisk produktion som oftast rapporterades till Ofis som förekommande i ekologiska

---

[2]. Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2021/1165 av den 15 juli 2021 om godkännande av vissa produkter och ämnen för användning i ekologisk produktion och om upprättande av förteckningar över dessa (EUT L 253, 16.7.2021, s. 13), ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2021/1165/oj).

[3]. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 396/2005 av den 23 februari 2005 om gränsvärden för bekämpningsmedelsrester i eller på livsmedel och foder av vegetabiliskt och animaliskt ursprung och om ändring av rådets direktiv 91/414/EEG (EUT L 70, 16.3.2005, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2005/396/oj).

[4]. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 av den 15 mars 2017 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 999/2001, (EG) nr 396/2005, (EG) nr 1069/2009, (EG) nr 1107/2009, (EU) nr 1151/2012, (EU) nr 652/2014, (EU) 2016/429 och (EU) 2016/2031, rådets förordningar (EG) nr 1/2005 och (EG) nr 1099/2009 och rådets direktiv 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG och 2008/120/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 854/2004 och (EG) nr 882/2004, rådets direktiv 89/608/EEG, 89/662/EEG, 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG och 97/78/EG samt rådets beslut 92/438/EEG (förordningen om offentlig kontroll) (EUT L 95, 7.4.2017, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/625/oj).

[5]. *The 2023 European Union report on pesticide residues in food* https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/9398.

[6]. I enlighet med artikel 29.9 i förordningen om ekologiska produkter och på grundval av mallen i kommissionens genomförandeförordning (EU) 2023/1195 av den 20 juni 2023 om fastställande av regler för innehållet i och formatet för den information som medlemsstaterna ska göra tillgänglig om resultaten av officiella undersökningar avseende fall av kontaminering med produkter eller ämnen som inte är tillåtna för användning i ekologisk produktion (EUT L 158, 21.6.2023, s. 65, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2023/1195/oj).

produkter under 2021 och 2022[7]. För varje ämne granskade Efsa relevanta uppgifter i syfte att fastställa möjliga källor till kontamineringen, till exempel jordrester, bevattningsvatten, vindavdrift från konventionell odling, biocider och annat. Denna studie tillhandahåller en användbar vetenskaplig bakgrund som kan hjälpa oss att förstå varför dessa ämnen förekommer i produkter som är märkta som ekologiska och varifrån de kommer.

Efsas studie visar att ekologiska produkter mer sällan innehåller bekämpningsmedelsrester än motsvarande konventionella varor. Sannolikheten för att de 21 ämnen som inte är tillåtna i ekologisk produktion som undersöktes ska förekomma i produkter märkta som ekologiska varierade från 0,04 % till 3,95 %. I icke-ekologiska varor var motsvarande siffra 0,18 % till 17,5 %. I studien betonas också behovet av att systematiskt inleda undersökningar om möjlig aktiv användning av ämnen som inte är tillåtna i ekologisk produktion, och det rekommenderas att ytterligare tester görs (t.ex. av jord och vatten eller andra analyser), beroende på vilket ämne som har upptäckts.

I det åtföljande arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar sammanfattas resultaten av kontamineringsrapporterna om dessa 21 ämnen.

II. OFFICIELLA UNDERSÖKNINGAR

I artikel 29.1 i förordningen om ekologiska produkter beskrivs de åtgärder som ska vidtas vid förekomst av produkter eller ämnen som inte är tillåtna i ekologisk produktion i ekologiska produkter eller produkter under omställning. Enligt denna bestämmelse ska en officiell undersökning genomföras omedelbart när en behörig myndighet eller, i förekommande fall, en kontrollmyndighet eller ett kontrollorgan, i) har mottagit **underbyggd** information om förekomst av produkter eller ämnen som inte är tillåtna i ekologisk produktion, ii) har informerats av en aktör om att en misstanke har styrkts eller inte kunnat undanröjas, eller iii) själv upptäcker icke tillåtna produkter eller ämnen i en ekologisk produkt eller en produkt under omställning.

Begreppet ”underbyggd information” kan ha tolkats på olika sätt av medlemsstaterna, men resultat av laboratorietester är i de flesta fall anledningen till att en officiell undersökning inleds.

Praktisk information om analysresultat

Tolkningen av resultat av laboratorietester som rör förekomsten av resthalter bygger på ett flertal rättsligt bindande bestämmelser i förordning (EG) nr 396/2005 som syftar till att säkerställa att foder och livsmedel är säkra. Som informationskällor kan EU:s databas för bekämpningsmedel[8] och relevanta tekniska riktlinjer på EU-nivå[9] användas.

Det finns multiresthaltsmetoder som kan användas för att analysera resthalter av de flesta verksamma ämnen i bekämpningsmedel som överensstämmer med definitionen av

[7]. *Findings of not authorised substances in food and feed certified as organic*, EFSA Supporting publication 2025: EN-9524: https://www.efsa.europa.eu/en/supporting/pub/en-9524.
[8]. EU:s databas för bekämpningsmedel.

[9]. https://webgate.ec.europa.eu/dyna2/pgd/.

bekämpningsmedelsrester i förordning (EG) nr 396/2005. Många av de tillgängliga metoderna har en kvantifieringsgräns[10] på så lite som 0,001 mg/kg. I avsaknad av ett specifikt MRL-värde tillämpas dessutom ett standardvärde på 0,01 mg/kg, utom för vissa kombinationer av verksamma ämnen och livsmedelsprodukter för vilka särskilda kvantifieringsgränser har fastställts.

Det är oerhört viktigt att laboratorierna följer förfarandena för kvalitetskontroll och metodvalidering för analyser av bekämpningsmedelsrester i livsmedel och foder[11] och att respektive mätosäkerhet tillämpas på laboratoriernas testresultat för bekämpningsmedelsrester.

För vissa ekologiska produkter som har bearbetats, till exempel torkats eller destillerats, får en bearbetningsfaktor användas för att justera laboratorietesternas resultat rörande resthalter. Bearbetningsfaktorer är specifika för varje process, produkt och verksamt ämne. Sedan oktober 2018 har Efsa offentliggjort en omfattande förteckning över bearbetningsfaktorer med vägledande värden för många kombinationer av bekämpningsmedel, råvaror och processer[12]. Det finns även ett informationsmeddelande om artikel 20 i förordning (EG) nr 396/2005 vad gäller bearbetningsfaktorer, bearbetade livsmedel och sammansatta livsmedel samt foder[13].

Inledande av officiella undersökningar

Om en behörig myndighet eller, i förekommande fall, en kontrollmyndighet eller ett kontrollorgan, efter att ha slutfört de relevanta förfarandena konstaterar att det föreligger underbyggd information om förekomst av ämnen som inte är tillåtna i ekologisk produktion i en ekologisk produkt eller en produkt under omställning, ska den omedelbart genomföra en officiell undersökning i syfte att fastställa källan och orsaken till denna förekomst.

När det gäller ämnen som inte är tillåtna i ekologisk produktion men som kan förekomma naturligt kan naturlig förekomst inte förutsättas vara skälet till förekomsten. Även här krävs en undersökning för att utesluta möjligheten till avsiktlig aktiv användning. Samma metod tillämpas på ämnen som inte förekommer naturligt men vars förekomst skulle kunna bero på bland annat bakgrundskontaminering, avdrift, bevattning, industriutsläpp eller på att ämnet i fråga förts med av luftströmmarna över längre avstånd. Därför kan bakgrundskontaminering i miljön inte förutsättas vara källan, och en officiell undersökning måste genomföras. Om det vid tidigare undersökningar har konstaterats att upprepade identiska kontamineringar inte haft någon koppling till avsiktlig aktiv användning, och om aktören i fråga vidtagit försiktighetsåtgärder för att undvika sådan kontaminering, kan ytterligare officiella undersökningar vara onödiga vid framtida förekomster.

---

[10]. Kvantifieringsgräns är en synonym till bestämningsgräns, som definieras på följande sätt i artikel 3.2 f i ovannämnda förordning: *"*f) *bestämningsgräns (LOD)*: den lägsta validerade halt som kan kvantifieras och rapporteras i samband med rutinövervakning med validerade kontrollmetoder."

[11]. *Analytical quality control and method validation procedures for pesticide residues analysis in Food and Feed* – SANTE 11312/2021 v2026.

[12]. European database of processing factors for pesticides residues in food.

[13]. https://food.ec.europa.eu/document/download/071dce96-d916-4615-87fa-148f1491bfc8_en?filename=pesticides_mrl_guidelines_proc_imp_sante-2021-10704.pdf.

III. GENOMFÖRANDET AV ARTIKEL 29 I FÖRORDNINGEN OM EKOLOGISKA PRODUKTER

Detta kapitel bygger på medlemsstaternas svar på en enkät som skickats ut för att samla in information om genomförandet av artikel 29 i förordningen om ekologiska produkter samt på vissa delar av Efsas studie.

Tidpunkten för inledande av officiella undersökningar

De flesta av medlemsstaterna bekräftade att officiella undersökningar genomförs omedelbart när underbyggd information mottas, med ett tidsintervall från ”samma dag” till ”inom sju dagar” beroende på omständigheterna, till exempel personalens tillgänglighet, arbetsbördan eller hur fullständig den tillgängliga informationen är.

Några medlemsstater angav att de prioriterar färska produkter, produkter med kortare hållbarhetstid och produkter som redan finns på marknaden när de inleder en undersökning.

Fastställande av källan och orsaken till kontamineringen

Medlemsstaterna angav att resultaten av undersökningarna varierar, men de flesta uppskattade att man vid över hälften av alla officiella undersökningar (från 60 % till 80 % beroende på ämnet i fråga) lyckas fastställa källan och orsaken till kontamineringen. Ett fåtal medlemsstater rapporterade extrema nivåer som låg långt under eller över dessa intervall.

Ett fåtal medlemsstater angav att orsaken och källan till kontaminering vanligtvis kan fastställas när det gäller inhemsk primärproduktion, men att detta sker mindre ofta när det gäller senare steg i leveranskedjan. De betonade att avdrift ofta uppges vara orsaken till kontaminering när det gäller produkter med ursprung i tredjeländer.

Längden på officiella undersökningar

Det varierar stort hur länge de officiella undersökningarna varar. Fler än hälften av medlemsstaterna svarade att en officiell undersökning i genomsnitt pågår i mellan 20 och 30 dagar, medan andra rapporterade en genomsnittlig längd på mellan 40 och 90 dagar. Endast en medlemsstat angav att undersökningar i genomsnitt tar två till fem dagar. Enligt artikel 29.1 a i förordningen om ekologiska produkter ska undersökningar slutföras inom en tid som beaktar produktens hållbarhet.

Följande faktorer nämndes av medlemsstaterna som skäl till att det tog längre tid att slutföra officiella undersökningar: i) Behov av ytterligare provtagning. ii) Ofullständiga rapporter. iii) Komplexa leveranskedjor (typen av och antalet aktörer i kedjan). iv) Behovet av samarbete mellan olika myndigheter. v) Andra skäl.

Produkternas status under en officiell undersökning

Medlemsstaterna svarade att de, i enlighet med artikel 29.1 b i förordningen om ekologiska produkter, vanligtvis förbjuder att de berörda produkterna släpps ut på marknaden som ekologiska produkter eller produkter under omställning i avvaktan på undersökningens resultat. Ett fåtal medlemsstater angav att det kan vara problematiskt att tillämpa denna bestämmelse på färska ekologiska produkter eller produkter under omställning med kort hållbarhet.

Ett fåtal medlemsstater avgav också att den behöriga myndigheten, kontrollmyndigheten eller kontrollorganet kan överväga att låta bli att tillfälligt förbjuda att de berörda produkterna släpps ut på marknaden som ekologiska produkter när det rör sig om mycket låga halter – långt under det fastställda MRL-värdet för bekämpningsmedel – av ämnen som inte är tillåtna i ekologisk produktion, eller när det gäller ämnen som kan förekomma naturligt. Denna praxis kan behöva undersökas ytterligare.

Efter undersökningens slutförande

Medlemsstaterna har infört olika system, anpassade till deras egna förvaltnings- och kontrollstrukturer, för att informera andra kontrollorgan och behöriga myndigheter samt aktörer i senare led om sitt beslut efter att undersökningen har slutförts.

De berörda aktörernas möjlighet att lämna synpunkter

Samtliga medlemsstater bekräftade att aktörerna systematiskt ges möjlighet att lämna synpunkter på resultaten av officiella undersökningar och att de informeras om tidsfristerna för att begära ett andra expertutlåtande i enlighet med bestämmelserna i artikel 35 i förordning (EU) 2017/625.

Dokumentering

Alla medlemsstater svarade att de följer artikel 29.3 i förordning (EU) 2018/848 genom att deras relevanta behöriga myndigheter, eller, i tillämpliga fall, kontrollmyndigheter eller kontrollorgan, dokumenterar de officiella undersökningar som genomförts.

Korrigerande åtgärder för att undvika framtida kontaminering

När det gällde deras årliga kontroller av uppföljningsinspektioner angav medlemsstaterna att aktörerna i över 90 % av fallen vidtog korrigerande åtgärder för att undvika framtida kontaminering. De angav även att kontrollmyndigheterna eller kontrollorganen tillfälligt drar in eller återkallar certifikatet i fråga om korrigerande åtgärder inte vidtas, i enlighet med de enhetliga arrangemangen i bilaga I till kommissionens genomförandeförordning (EU) 2021/279[14].

Nationella regler enligt artikel 29.5 och 29.7

Enligt artikel 29.5 i förordningen om ekologiska produkter får medlemsstater som, i enlighet med rådets förordning (EG) nr 834/2007[15], har infört regler om nivåer av ämnen som inte är tillåtna i ekologisk produktion över vilka produkter inte får saluföras som ekologiska fortsätta att tillämpa dessa regler, förutsatt att de inte hindrar att produkter som producerats i andra

[14]. Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2021/279 av den 22 februari 2021 om fastställande av tillämpningsföreskrifter för Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/848 om kontroller och andra åtgärder för att säkerställa spårbarhet och regelefterlevnad inom ekologisk produktion samt märkning av ekologiska produkter (EUT L 62, 23.2.2021, s. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2021/279/oj).

[15]. Rådets förordning (EG) nr 834/2007 av den 28 juni 2007 om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter och om upphävande av förordning (EEG) nr 2092/91 (EUT L 189, 20.7.2007, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2007/834/oj).

medlemsstater i enlighet med kraven i förordningen om ekologiska produkter släpps ut på marknaden.

Fyra medlemsstater (Belgien, Italien, Rumänien och Slovenien) rapporterade att de hade behållit sådana nationella nivåer och bekräftade att de inte tillämpar dem på ekologiska produkter eller produkter under omställning från andra medlemsstater. De bekräftade också att undersökningar systematiskt inleds i samtliga fall.

- Belgien (endast Vallonien) angav att man tillämpar ett gränsvärde som fastställts till 1,5 gånger den befintliga bestämningsgränsen enligt förordning (EG) nr 396/2005 på produkter som framställts eller bearbetats uteslutande i Vallonien, eller som har importerats från tredjeländer. En officiell undersökning inleds alltid när ämnen som inte är tillåtna i ekologisk produktion upptäcks, och nedgradering (dvs. att inget tillstånd utfärdas för saluföring av produkten som ekologisk) sker när resultaten överskrider det nationella gränsvärdet.

- Italien angav att landet tillämpar ett allmänt gränsvärde på 0,01 mg/kg för ämnen som inte är tillåtna i ekologisk produktion (utom när det gäller fosforsyrlighet, för vilket ett högre gränsvärde tillfälligt är tillåtet). Produkter som överskrider detta gränsvärde får inte saluföras som ekologiska, oavsett om kontamineringen var avsiktlig eller ej.

- Rumänien angav att man tillämpar ett nationellt gränsvärde på 0,01 mg/kg för ämnen som inte är tillåtna i ekologisk produktion. Alla positiva resultat utreds.

- Slovenien meddelade att man i landet använder kvantifieringsgränsen för analysmetoden, men med beaktande av mätosäkerheten. En officiell undersökning inleds när detta nationella gränsvärde överskrids. Om kontamineringen är avsiktlig dras certifikatet in för aktörens samtliga produkter. Om kontamineringen är oavsiktlig, eller om förekomsten av sådana ämnen är oavsiktlig, måste aktören vidta lämpliga förebyggande åtgärder och försiktighetsåtgärder för att undvika upprepad kontaminering i framtiden.

På liknande sätt får medlemsstaterna enligt artikel 29.7 i förordningen om ekologiska produkter vidta lämpliga åtgärder på sitt territorium för att undvika oavsiktlig förekomst av ämnen som inte är tillåtna i ekologisk produktion i ekologiska produkter eller produkter under omställning. De får göra detta om det inte hindrar att produkter som producerats i andra medlemsstater i enlighet med kraven i förordningen om ekologiska produkter släpps ut på marknaden, och på villkor att de underrättar kommissionen och de övriga medlemsstaterna om att de tillämpar artikel 29.7. Ovannämnda fyra medlemsstater underrättade kommissionen om att de vidtar sådana åtgärder på sina respektive territorier.

IV. SAMMANFATTNING AV RESULTATEN AV OFFICIELLA UNDERSÖKNINGAR OCH BÄSTA PRAXIS

Officiella kontamineringsrapporter

Enligt artikel 29.9 i förordningen om ekologiska produkter måste medlemsstaterna senast den 31 mars varje år rapportera till kommissionen om resultaten av officiella undersökningar av det föregående årets fall rörande kontaminering med produkter eller ämnen som inte är tillåtna i ekologisk produktion.

Svar rörande 2022 och 2023 inkom från 27 medlemsstater, och från 25 medlemsstater rörande 2024. Kommissionen riktade in sin analys av dessa kontamineringsapporter på samma 21 ämnen som undersöktes i den studie från Efsa som nämns i avsnitt I. I det arbetsdokument från kommissionens avdelningar som åtföljer denna rapport finns en sammanfattande tabell samt enskilda tabeller för vart och ett av dessa 21 ämnen, med upplysningar om följande: i) De produktkategorier där den produkt eller det ämne som inte är tillåtet i ekologisk produktion oftast upptäcktes. ii) Det berörda ledet i leveranskedjan. iii) Den fastställda källan och orsaken till kontamineringen. iv) De åtgärder som vidtagits rörande saluföringen av de undersökta produkterna.

När det gäller det led i leveranskedjan där ämnena upptäcktes är de sammanlagda genomsnittliga resultaten som följer: 66,2 % av ämnena upptäcktes i produktionsledet, 10,2 % i beredningsledet, 9,5 % i lagringsledet, 5,9 % i distributionsledet, 3,3 % i importledet, 2,5 % vid utsläppandet på marknaden (t.ex. detaljhandel) och 0,1 % i exportledet[16].

När det gäller orsakerna till kontamineringen konstaterades det i genomsnitt i 24,1 % av fallen att vindavdrift var huvudorsaken. I 16,7 % av fallen vidtog aktören inte de försiktighetsåtgärder som avses i artikel 28.1 i förordningen om ekologiska produkter, i 15,9 % av fallen använde aktören produkter eller ämnen som inte var tillåtna i ekologisk produktion och i 10,6 % av fallen hade kontamineringen skett i ett tidigare led i leveranskedjan. I 1,6 % av fallen fastställdes att orsaken var sammanblandning av ekologiska produkter eller produkter under omställning med icke-ekologiska produkter, och i 0,6 % fallen var orsaken bristande spårbarhet. Slutligen konstaterades att det fanns andra källor och orsaker i 14,8 % av fallen, och i 14,9 % av fallen kunde det inte avgöras vad som var källan och orsaken till kontamineringen.

Trots betydande skillnader beroende på vilket ämne det rör sig om är det värt att framhålla att det finns vissa gemensamma mönster när det gäller källan och orsaken till kontaminering. I nästan alla fall där undersökningar visade att kontamineringen berodde antingen på aktörens aktiva användning av ämnet eller på avsaknaden av försiktighetsåtgärder fick produkten inte saluföras som ekologisk, i enlighet med artikel 29.2 i förordningen om ekologiska produkter. I övriga fall hanterades situationen på mer varierande sätt.

Bästa praxis

De flesta medlemsstaterna gav återkoppling om bästa praxis, i enlighet med artikel 29.6 i förordningen om ekologiska produkter. En fortsatt viktig bästa praxis är att uppmärksamma aktörerna på vikten av strikt efterlevnad av försiktighetsåtgärder, bland annat följande: i) Att åtskilja ekologiska och icke-ekologiska produkter, både vid produktion och bearbetning. ii) Att använda tillräckliga buffertzoner och lämplig samplantering. iii) Att vara noga med att förhindra kontaminering från rengöringsutrustning och att åtskilja ekologiska produkter, produkter under omställning och icke-ekologiska produkter. Det behövs också göras en lämplig

[16]. Se s. 49 i det åtföljande arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar.

riskbedömning utifrån produkternas egenskaper, produktionsmetoderna och information om aktörernas tidigare resultat för att identifiera bästa praxis för provtagning (antal produkter, antal aktörer, produktionsled osv.).

Medlemsstaterna betonade vikten av att göra det lättare att vidta försiktighetsåtgärder och genomföra kvalitetskontroller (som utförs av aktörerna själva) samt den roll som handlingsplaner spelar för att avhjälpa och förebygga återkommande fall av bristande efterlevnad.

Vissa medlemsstater framhöll att aktörerna behöver erbjudas hjälp i form av framtagande av informationsdokument och fortbildning för aktörerna i hela leveranskedjan, inklusive utbildning av kontrollorgan. Detta kan omfatta forskningsprojekt och enkäter för att främja harmoniserade metoder hos behöriga myndigheter och, i förekommande fall, kontrollmyndigheter och kontrollorgan.

Medlemsstaterna genomför också enkäter för att upptäcka skillnader i kontrollorganens metoder, vilket kan leda till förslag till förbättringar. På det hela taget framhävs förenklad kommunikation på alla nivåer som en viktig praxis för att se till att problem i kontrollsystemet för ekologisk produktion snabbt upptäcks och hanteras samt att man drar lärdomar av dem.

V. SLUTSATSER

Ekologiska produkter och produkter under omställning genomgår ett flertal kontroller och certifieringsförfaranden för att kontrollera att de överensstämmer med förordningen om ekologiska produkter och motsvarande sekundärlagstiftning. Kontrollsystemet för ekologisk produktion har visat sig vara tillförlitligt och är en av hörnstenarna i den ekologiska sektorns framgångar i EU, där allmänheten förväntar sig att ekologiska produkter inte innehåller resthalter av ämnen som inte är tillåtna i ekologisk produktion.

I förordningen om ekologiska produkter fastställs bestämmelser för hanteringen av fall där det föreligger underbyggd information (vanligtvis i form av resultat av laboratorietester) som tyder på att det förekommer ämnen som inte är tillåtna i ekologisk produktion. I sådana fall ska en officiell undersökning inledas omedelbart för att identifiera källan och orsaken till förekomsten av det ämne som inte är tillåtet i ekologisk produktion, i syfte att säkerställa produkternas integritet. Nationella behöriga myndigheter eller, i förekommande fall, kontrollmyndigheter och kontrollorgan, ansvarar för systemets drift och följer för detta en harmoniserad metod som fastställs i artikel 2 i kommissionens genomförandeförordning (EU) 2021/279.

I Efsas studie konstaterades att det finns ett stort antal möjliga källor och orsaker till förekomsten av de 21 undersökta bekämpningsmedelsämnen som inte är tillåtna i ekologisk produktion. I studien betonas emellertid också att det inte är möjligt att utesluta avsiktlig användning eller avsaknad av nödvändiga förebyggande åtgärder utan en grundlig utredning. Studien visade också att resthalter förekommer betydligt mer sällan i ekologiska produkter än i motsvarande konventionella produkter. Dessa resultat bekräftar att EU:s kontrollsystem för ekologisk produktion säkerställer en hög överensstämmelsenivå, att strikta kontroll- och provtagningsprotokoll måste bibehållas och att det är viktigt att genomföra systematiska officiella undersökningar.

I denna rapport konstateras att behöriga myndigheter och, i förekommande fall, kontrollmyndigheter och kontrollorgan, stöter på vissa operativa problem när det gäller att fastställa källan och orsaken till kontaminering, särskilt när denna sker i ett senare led i leveranskedjan, där antalet undersökningar där det inte går att dra några slutsatser fortfarande är ett problem. Det bekräftas också i rapporten att bestämmelserna om systematiska officiella undersökningar när det föreligger underbyggd information om bristande efterlevnad är nödvändiga för att säkerställa de ekologiska produkternas integritet.

Vissa aktörer har framfört kritik mot den tid som krävs för att inleda och slutföra undersökningar, komplexiteten hos dessa förfaranden, skillnaderna i tillvägagångssätt mellan olika nationella behöriga myndigheter, kontrollmyndigheter och kontrollorgan, merkostnaderna samt de möjliga konsekvenserna för leveranskedjorna.

Kommissionen står redo att verka för ett mer harmoniserat genomförande av artikel 29 genom aktiv kontakt med behöriga myndigheter och, i förekommande fall, kontrollmyndigheter och kontrollorgan, i form av särskilda workshoppar för utbyte av erfarenheter och bästa praxis, med målet att minska bördan för aktörerna i den ekologiska leveranskedjan.

Samtidigt visar denna rapport att officiella undersökningar på det hela taget inleds snabbt och ofta avslutas inom en rimlig period. Åtgärder för att undvika att produkter som är föremål för en pågående undersökning felaktigt saluförs som ekologiska förefaller också fungera på ett tillfredsställande sätt, trots att visa problem kvarstår när det gäller färska produkter med kort hållbarhet.

Sammanfattningsvis anser kommissionen att det nuvarande systemet fungerar relativt väl och att det inte behövs några ändringar i detta tidiga skede av genomförandet. Med hänsyn till de olika aktörernas inlärningskurva förväntar sig kommissionen ytterligare förbättringar i systemets drift, och den står beredd att stödja denna process genom att främja ytterligare dialog och utbyte av erfarenheter mellan samtliga berörda parter.